

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
ATHANASIOS RANTOS
esitatud 21. septembril 2023¹

Kohtuasi C-301/22

Peter Sweetman

versus

**An Bord Pleanála,
Ireland and the Attorney General,
menetluses osalesid:
Bradán Beo Teoranta,
Galway City Council,
Environmental Protection Agency**

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud High Court (kõrge kohus, Iirimaa))

Eelotsusetaotlus – Keskkond – Direktiiv 2000/60/EÜ – Euroopa Liidu veepoliitika alane tegevusraamistik – Artikli 4 lõike 1 punkt a – Pinnaveega seotud keskkonnaalased eesmärgid – Liikmesriikide kohustus mitte anda luba projektile, mis võib põhjustada pinnaveekogu seisundi halvenemise – Artikkel 5 ja II lisa – Pinnaveekogude liikide kirjeldus – Artikkel 8 ja V lisa – Pinnavete ökoloogilise seisundi klassifitseerimine – Alla 0,5 km² suuruse pindalaga järv – Selle veekogu kirjeldamise ja klassifitseerimise kohustuse puudumine – Liikmesriigi kohustused seda veekogu mõjutada võiva arendusprojekti puhul

I. Sissejuhatus

1. Kas liikmesriik on kohustatud kirjeldama direktiivi 2000/60/EÜ² artikli 5 ja II lisa tähenduses kõiki oma territooriumil asuvaid järvi, mille pindala on alla 0,5 km², ning seejärel klassifitseerima nende ökoloogilise seisundi selle direktiivi artikli 8 ja V lisa tähenduses? Kui see nii ei ole, siis millised kohustused on liikmesriigil nimetatud direktiivi alusel, et tagada sellise veekogu kaitse, kui arendusprojekt võib seda mõjutada? Sellised on sisuliselt High Courti (kõrge kohus, Iirimaa) küsimused.

2. Need küsimused on jätkuks 1. juuli 2015. aasta kohtuotsusele Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433, punkt 50), milles Euroopa Kohus otsustas, et juhul kui ei ole kehtestatud erandit, tuleb vältida veekogu seisundi igasugust halvenemist, sõltumata pikemaajalistest plaanidest majandamiskavades ja meetmeprogrammides.

¹ Algkeel: prantsuse.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT 2000, L 327, lk 1; ELT eriväljaanne 15/05, lk 275).

3. Eelotsusetaotlus esitati Peter Sweetmani (edaspidi „kaebaja“) ja An Bord Pleanála (Iiri maakorraldusamet, edaspidi „amet“) vahelises kohtuvaidluses loa andmise üle arendusprojektile, mis seisneb vee võtmises järvest, mille pindala on 0,083 km².

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

4. Direktiivi 2000/60 artiklis 1 „Eesmärk“ on sätestatud:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on kehtestada maismaa pinnavee, üleminekuvee, rannikuvee ja põhjavee kaitse raamistik, mis:

a) hoiab ära veeökosüsteemide ning oma veevajaduse osas otseselt veeökosüsteemidest sõltuvate maismaaökosüsteemide ja märgalade seisundi halvenemist ning kaitseb ja parandab nende seisundit;

[...]“.

5. Selle direktiivi artiklis 2 „Mõisted“ on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) *pinnavesi* – maismaavesi, välja arvatud põhjavesi, üleminekuvesi ja rannikuvesi, välja arvatud keemilise seisundi osas, mispuhul on hõlmatud ka territoriaalvesi;

[...]

5) *järv* – seisev maismaaveekogu;

[...]

10) *pinnaveekogu* – eraldiseisev ja oluline pinnaveekogum, nagu näiteks järv, veehoidla, oja, jõgi või kanal, samuti oja, jõe või kanali osa, üleminekuvesi või rannikuveelõik;

[...]

17) *pinnavee seisund* – üldmõiste, mis tähistab pinnaveekogu seisundit, mis määratakse kindlaks tema ökoloogilise või keemilise seisundi põhjal, olenevalt sellest, kumb on halvem;

[...]

21) *ökoloogiline seisund* – mõiste, mis tähistab veeökosüsteemide struktuuri ja funktsioneerimise kvaliteeti pinnavee puhul vastavalt V lisas toodud liigitusele;

[...]“.

6. Nimetatud direktiivi artikli 4 „Keskkonnaalased eesmärgid“ lõikes 1 on sätestatud:

„Vesikonna majandamiskavas nimetatud meetmeprogrammide elluviimisel:

a) pinnavee puhul

- i) rakendavad liikmesriigid vajalikke meetmeid, et ära hoida kõigi pinnaveekogude seisundi halvenemine, kui lõigetest 6 ja 7 ei tulene teisiti ning ilma et piirataks lõike 8 kohaldamist;
- ii) kaitsevad, parandavad ja taastavad liikmesriigid kõiki pinnaveekogusid, kui alapunkti iii kohaldamisest tehis- ja oluliselt muudetud veekogude suhtes ei tulene teisiti, eesmärgiga saavutada pinnavee hea seisund hiljemalt 15 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist vastavalt V lisa sätetele, järgides seejuures lõike 4 kohaselt kindlaks määratud tähtajapikendusi ja lõigete 5, 6 ja 7 kohaldamist ning ilma et see piiraks lõike 8 kohaldamist;
- iii) kaitsevad ja parandavad liikmesriigid kõiki tehisveekogusid ja oluliselt muudetud veekogusid eesmärgiga saavutada hea ökoloogiline potentsiaal ja pinnavee hea keemiline seisund hiljemalt 15 aasta möödumisel käesoleva direktiivi jõustumisest vastavalt V lisa sätetele, järgides seejuures lõike 4 kohaselt kindlaks määratud tähtajapikendusi ja lõigete 5, 6 ja 7 kohaldamist ning ilma et see piiraks lõike 8 kohaldamist;

[...]

c) kaitsealade puhul

tagavad liikmesriigid kõigi normide ja eesmärkide täitmise hiljemalt 15 aasta möödumisel käesoleva direktiivi jõustumisest, kui ühenduse õigusaktides, mille alusel kaitsealad on asutatud, ei ole ette nähtud teisiti.

[...]“.

7. Sama direktiivi artikli 5 „Valglapiirkonna tunnused, inimtegevuse keskkonnamõju ülevaatamine ja veekasutuse majandusanalüüs“ lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Kõik liikmesriigid tagavad, et iga valglapiirkonna kohta või iga tema territooriumile jääva rahvusvahelise valglapiirkonna osa kohta tehakse:

- selle tunnuste analüüs,
- ülevaade mõjust, mida inimtegevus avaldab pinnavee ja põhjavee seisundile, ning
- veekasutuse majandusanalüüs

vastavalt II ja III lisa sätestatud tehnilistele näitajatele ning et need viiakse lõpule hiljemalt nelja aasta möödumisel käesoleva direktiivi jõustumisest.“

8. Direktiivi 2000/60 artikli 6 „Kaitsealade register“ lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid tagavad oma valglapiirkondades registri või registrite koostamise kõigi selliste alade kohta, mis nõuavad konkreetsete ühenduse õigusaktide alusel erikaitset oma pinna- või põhjavee või otseselt veest sõltuvate elupaikade ja liikide kaitseks.

9. Direktiivi artiklis 8 „Pinnavee seisundi, põhjavee seisundi ja kaitsealade seire“ on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid tagavad vee seisundi seire programmide kehtestamise, et saada ühtne ja terviklik ülevaade vee seisundist igas valglapiirkonnas:

– pinnavee puhul hõlmavad sellised programmid:

i) mahtu ja taset või vooluhulka, niivõrd kui see on asjakohane ökoloogilise ja keemilise seisundi ning ökoloogilise potentsiaali puhul, ning

ii) ökoloogilist ja keemilist seisundit ning ökoloogilist potentsiaali,

– [...]

– kaitsealade puhul lisatakse eespool nimetatud programmidele nendes ühenduse õigusaktides sisalduvad näitajad, mille alusel iga kaitseala loodi.

2. [...] Selline seire peab olema kooskõlas V lisa nõuetega.

[...]“.

10. Direktiivi artikli 11 „Meetmeprogramm“ lõigetes 1–3 on sätestatud:

„1. Iga liikmesriik tagab iga valglapiirkonna või tema territooriumile jääva rahvusvahelise valglapiirkonna osa jaoks meetmeprogrammi kehtestamise, võttes arvesse artikli 5 alusel nõutavate analüüside tulemusi, et saavutada artiklis 4 kehtestatud eesmärged. Sellised meetmeprogrammid võivad viidata siseriiklikul tasandil vastu võetud õigusaktidest tulenevatele meetmetele, mis hõlmavad kogu liikmesriigi territooriumi. Vajaduse korral võib liikmesriik vastu võtta meetmeid, mida kohaldatakse kõigi valglapiirkondade ja/või tema territooriumile jääva rahvusvahelise valglapiirkonna osade suhtes.

2. Iga meetmeprogramm hõlmab lõikes 3 osutatud põhimeetmeid ning vajaduse korral täiendavaid meetmeid.

3. „Põhimeetmed“ on miinimumnõuded, mida tuleb järgida, ning need koosnevad järgmisest:

[...]

e) kontroll mageda pinnavee ja põhjavee võtmise ning mageda pinnavee tõkestamise üle, sealhulgas veevõturegister või -registrid ning veevõtu ja vee tõkestamise eelloa nõue. Neid kontrollimeetmeid tuleb korrapäraselt uuesti läbi vaadata ja vajaduse korral ajakohastada. Liikmesriigid võivad vabastada kõnealustest kontrollimeetmetest veevõtu ja vee tõkestamise, mis ei avalda vee seisundile olulist mõju;

[...]“.

11. Direktiivi 2000/60 II lisas on märgitud:

„1. Pinnavesi

1.1. Pinnaveekogutüüpide kirjeldus

Liikmesriigid määravad kindlaks pinnaveekogude asukohta ja piirid ning annavad kõigi selliste veekogude kirjelduse vastavalt järgmisele metoodikale. Liikmesriigid võivad selleks esialgseks kirjelduseks pinnaveekogusid rühmitada.

- i) Vesikonna piires olevad pinnaveekogud liigitatakse kas ühte järgmistest pinnaveekogude kategooriatest – jõed, järved, üleminekuveed või rannikuveed – või tehisveekogudeks või oluliselt muudetud veekogudeks.
- ii) Igas pinnaveekogukategoorias liigitatakse valglapiirkonna vastavad pinnaveekogud tüüpide järgi. Need tüübid tehakse kindlaks kas „süsteemi A“ või „süsteemi B“ abil, mis on toodud punktis 1.2.
- iii) Kui kasutatakse süsteemi A, jaotatakse valglapiirkonnas olevad pinnaveekogud kõigepealt vastavate ökopiirkondade kaupa vastavalt punktis 1.2 toodud ja XI lisa vastaval kaardil näidatud geograafilistele piirkondadele. Seejärel jaotatakse igas ökopiirkonnas olevad veekogud pinnaveekogutüüpide kaupa vastavalt süsteemi A jaoks tabelites sätestatud tunnustele.
- iv) Kui kasutatakse süsteemi B, peavad liikmesriigid saavutama vähemalt samasuguse diferentseerituseastme, nagu nad saavutaksid süsteemi A kasutades. Vastavalt sellele jaotatakse valglapiirkonnas asuvad pinnaveekogud tüüpideks, kasutades kohustuslike tunnuste väärtusi ning selliseid fakultatiivseid tunnuseid või tunnuste kombinatsioone, mida on vaja, tagamaks, et neist saaks tuletada usaldusväärseid tüübispetsiifilisi bioloogilisi võrdlustingimusi.

[...]

1.2 Ökopiirkonnad ja pinnaveekogutüübid

[...]

1.2.2. Järved

Süsteem A

Kinnitatud liigitus	Tunnused
Ökopiirkond	XI lisa kaardil A näidatud ökopiirkonnad
Tüüp	Liigitus vastavalt kõrgusele keskmise kõrgusega kõrge > 800 m keskmise kõrgusega: 200–800 m madalik: < 200 m Liigitus keskmis[s]e sügavuse alusel[, aluseks] < 3 m 3–15 m > 15 m Liigitus pindala alusel

	0,5–1 km ² 1–10 km ² 10–100 km ² > 100 km ² Geoloogia lubjarikas ränirikas orgaaniline
--	---

Süsteem B

Alternatiivne kirjeldus	Füüsikalised ja keemilised tegurid, mis määravad järve tunnused ning sellest tulenevalt bioloogilise populatsiooni struktuuri ja koosseisu
Kohustuslikud tegurid	kõrgus laius pikkus sügavus geoloogia suurus
Fakultatiivsed tegurid	[...]

[...]“.

12. Direktiivi IV lisa „Kaitsealad“ punktis 1 on sätestatud, et direktiivi artikli 6 alusel nõutav kaitsealade register sisaldab järgmist tüüpi kaitsealasid, mille hulgas on elupaikade ja liikide kaitseks mõeldud alad, kus vee seisundi säilitamine või parandamine on oluline tegur nende kaitseks, sealhulgas vastavad direktiivi 92/43/EMÜ³ ja direktiivi 79/409/EMÜ⁴ alusel määratud „Natura 2000“ objektid.

13. Sama direktiivi V lisas on seoses pinnavee seisundiga (punkt 1) täpsustatud ökoloogilise seisundi klassifitseerimiseks vajalikud kvaliteedielemendid (punkt 1.1), sealhulgas järvede osas (punkt 1.1.2).

B. Iiri õigus

14. Direktiiv 2000/60 võeti Iiri õigusesse üle erinevate määrustega, sealhulgas 2003. aasta Euroopa ühenduste (veepoliitika) määrusega (European Communities (Water Policy) Regulations 2003)⁵ ja 2014. aasta Euroopa Liidu (veepoliitika) määrusega (European Union (Water Policy) Regulations 2014)⁶.

³ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT 1992, L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102).

⁴ Nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiiv loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT 1979, L 103, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 98).

⁵ S. I. nr 722/2003.

⁶ S. I. nr 350/2014.

III. Põhikohtuasi, eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

15. Loch an Mhuilinn on Galway krahvkonnas Gorumna saarel (Iirimaa) asuv eraomandis olev sisejärv, mille pindala on 0,083 km² ehk 8,3 hektarit (edaspidi „järv“). Environmental Protection Agency (Iiri keskkonnakaitseamet, edaspidi „EPA“)⁷ ei ole seda määratlenud direktiivi 2000/60 kohaldamisalasse kuuluva veekoguna, kuna see ei vastanud selles direktiivis ette nähtud kriteeriumidele, mis puudutavad pindala või asukohta kaitsealal. Seetõttu ei klassifitseerinud EPA järve ökoloogilist seisundit nimetatud direktiivi V lisa tähenduses⁸.

16. Äriühing Bradán Beo Teoranta taotles ametilt luba võtta järvest 22 nädala jooksul aastas ajavahemikul maist septembrini kuni 4680 m³ magevett nädalas⁹. See veevõtt pidi toimuma neli tundi päevas kõige rohkem neli päeva nädalas, kusjuures võetud magevesi oli mõeldud haigete lõhede leotamiseks, et vabastada need lõpuseamööbidest ja lõheparasiitidest. Lõhed asusid neljas tegevusloaga kasvanduses, mida see äriühing käitas Galway krahvkonnas Kilkierani lahes. Oli ette nähtud, et vesi pumbatakse järvest torujuhtme kaudu rannikuteetammile kavandatud truupi, kust vesi juhitakse teise torujuhtmega presentmahutitesse, mis veetakse paadiga kasvandustesse, kus lõhesid pidi ravitama (edaspidi „arendusprojekt“). Amet otsustas taotletud loa sellele äriühingule anda.

17. Kaebaja esitas selle otsuse peale kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, High Courtile (kõrge kohus, Iirimaa), väites, et arendusprojektile loa andmisega rikkus amet talle direktiivi 2000/60 artikli 4 lõikest 1 tulenevat kohustust võtta vajalikke meetmeid, et hoida ära pinnaveekogu seisundi halvenemist.

18. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tühistas 15. jaanuari 2021. aasta otsusega arendusprojektile loa andmise otsuse üksnes põhjusel, et see ei vastanud direktiivis 2000/60 sätestatud nõuetele. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul mõjutas arendusprojekt veekogu, milleks on järv. Kuna aga EPA oli jätnud järve ökoloogilise seisundi klassifitseerimata, ei olnud ametil väidetavalt võimalik hinnata, kas arendusprojekt vastab selle direktiivi artikli 4 lõikes 1 sätestatud tingimustele.

19. Pärast selle kohtuotsuse kuulutamist otsustas Bradán Beo Teoranta küsida EPA-lt, kes ei olnud põhikohtuasja pool ega osalenud kohtuistungil, arvamust tema rolli kohta veekogude kindlakstegemisel, nagu on ette nähtud direktiivis 2000/60. EPA märkis oma 28. jaanuari 2021. aasta vastuses (edaspidi „EPA vastus“), mis edastati kõigile pooltele, et tema arvates ei ole kohustust kõigi veekogude ökoloogilist seisundit klassifitseerida ning et ta ei olnud varem ega ole praegu kohustatud järve ökoloogilist seisundit klassifitseerima. Sellega seoses rõhutas EPA, et direktiivi 2000/60 rakendamise ühise strateegia raames, millesse on kaasatud Euroopa Komisjon, kõik liikmesriigid, ühinevad riigid, Norra ning teised sidusrühmad ja vabaühendused, koostas komisjon juhenddokumendi nr 2 „Veekogude kindlakstegemine“¹⁰ (edaspidi „juhenddokument nr 2“). Selle dokumendi jao 3.5¹¹ kohaselt on liikmesriikidel kaalutlusõigus otsustada, kas selle

⁷ Eelotsusetaotlusest nähtub, et 2003. aasta Euroopa ühenduste (veepoliitika) määruste artikli 7 kohaselt on EPA Iiri pädev asutus veekogude kindlakstegemiseks vastavalt direktiivile 2000/60.

⁸ Pinnaveekogude kohta on selles lisas ette nähtud viie ökoloogilise seisundi kategooria skaala: „väga hea“, „hea“, „keskmine“, „mitterahuldav“ ja „halb“. Vt 28. mai 2020. aasta kohtuotsus Land Nordrhein-Westfalen (C-535/18, EU:C:2020:391, punkt 93).

⁹ Amet tõi oma kirjalikes seisukohtades esile, et need tingimused asjaomase veekogu kaitse tagamiseks olid ette nähtud.

¹⁰ See dokument on (ainult inglise keeles) kättesaadav järgmisel aadressil:
<https://circabc.europa.eu/sd/a/655e3e31-3b5d-4053-be19-15bd22b15ba9/Guidance%20No%202%20-%20Identification%20of%20water%20bodies.pdf>.

¹¹ Vt selle dokumendi lk 12.

direktiivi eesmärke, mis kehtivad kogu pinnavee kohta, on võimalik saavutada, ilma et nad peaksid veekoguna identifitseerima kõiki väikeseid, kuid eraldiseisvaid ja olulisi pinnavee elemente.

20. EPA märkis oma vastuses veel, et direktiivi 2000/60 artikli 5 ja II lisa punkti 1.2.2 kohaselt tuleb järved, mille pindala on üle 0,5 km², määratleda selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluva veekoguna. Sellest künnisest väiksema pindalaga järvede puhul võivad liikmesriigid otsustada määratleda need kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse kuuluva veekoguna, eelkõige juhul, kui need on ökoloogiliselt olulised, kui need kuuluvad mõnda sama direktiivi IV lisas loetletud kaitsealasse või kui neil on oluline negatiivne mõju teistele pinnaveekogudele. Sellega seoses kohaldas EPA ja Iiri valglapiirkondade koordineerimisasutused neid põhimõtteid järvede väljavalimisel. Nii on kõik järved pindalaga üle 0,5 km² ning väiksemad järved, mis asuvad kaitsealal, määratletud direktiivi 2000/60 kohaldamisalasse kuuluva veekoguna¹². EPA leiab veel, et nende pinnaveeüksuste kohta, mida ei ole määratletud selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluva veekoguna, tuleneb juhenddokumendi nr 2 jaost 3.5, et nende suhtes kohaldatakse direktiivi artiklis 11 osutatud „põhimeetmeid“.

21. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et EPA seisukohta, et direktiiv 2000/60 ei nõua järve määratlemist selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluva veekoguna, 15. jaanuari 2021. aasta kohtuotsusele eelnenud kohtuistungil talle ei edastatud. EPA vastust arvestades esitas amet põhikohtuasja uuendamise taotluse. See kohus rahuldab selle nõude 16. aprillil 2021, kandes kohtuasja uuesti kohturegistrisse. Sellega seoses rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et EPA vastuses välja toodud asjaolud võivad mõjutada põhikohtuasja tulemust ning et High Courti (kõrge kohus) kohtuotsuse uuesti läbivaatamise kriteeriume käsitlevast riigisisest kohtupraktikast lähtudes on selle kohtuasja taasavamise tingimused suurel määral täidetud.

22. Eelotsusetaotluse esitamise otsuse kohta rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et põhikohtuasjas tekib küsimus, kas direktiivi 2000/60 kohaldamise raames tuleb kirjeldada kõiki veekogusid, olenemata nende suuruselt, mistõttu on loataotluse korral arendustööde jaoks, mis võivad pinnaveekogu mõjutada, asja menetleval liikmesriigi kohtul võimalik hinnata seda arendustööd lähtuvalt mõistetest „halvenemine“ ja „pinnavee hea seisund“ selle direktiivi tähenduses. Sellega seoses mainib eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks Euroopa Kohtu 1. juuli 2015. aasta kohtuotsust Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433), teiseks asjaolu, et EPA tugines suures osas juhenddokumendile nr 2 ja komisjoni praktikale, ning kolmandaks, et selles küsimuses Euroopa Kohtu praktika puudub.

23. Neil asjaoludel otsustas High Court (kõrge kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. a. Kas liikmesriigid peavad kirjeldama ja seejärel klassifitseerima kõik veekogud, olenemata nende suuruselt, ning eelkõige, kas kehtib nõue kirjeldada ja klassifitseerida kõik järved, mille pindala on alla 0,5 km²?
  - b. Mil määral – ja kas üldse – on see seisukoht erinev kaitsealal asuvate veekogude suhtes?
2. Kui vastus esimese küsimuse punktile a on jaatav, siis kas pädev asutus võib anda enne veekogu kirjeldamist ja klassifitseerimist loa projektile, mis võib seda veekogu mõjutada?

¹² EPA täpsustas oma vastuses, et Iirimaal on järvi hinnanguliselt 12 000, need on väga erineva suurusega ja et see amet on direktiivi 2000/60 kohaldamisalasse kuuluvate veekogudena kindlaks määranud 800 järve.

3. Kui vastus esimese küsimuse punktile a on eitav, siis millised on pädeva asutuse kohustused otsuse tegemisel sellise projekti loataotluse kohta, mis võib mõjutada kirjeldamata ja/või klassifitseerimata veekogu?“

24. Euroopa Kohtule on kirjalikud seisukohad esitanud kaebaja, amet, Iiri, Prantsuse, Madalmaade ja Poola valitsus ning komisjon.

IV. Õiguslik analüüs

A. Esimese eelotsuse küsimuse punkt a

25. Esimese küsimuse punktiga a soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2000/60 artikleid 5 ja 8 tuleb tõlgendada nii, et need kohustavad liikmesriike kirjeldama ja klassifitseerima kõiki järvi, mille pindala on alla 0,5 km².

26. Direktiivi 2000/60 artikli 1 punkti a kohaselt on direktiivi eesmärk kehtestada maismaa pinnavee kaitse raamistik, mis hoiab ära veeökosüsteemide ning neist otseselt sõltuvate maismaaökosüsteemide ja märgalade seisundi mis tahes edasise halvenemise ning kaitseb ja parandab nende seisundit nende veevadjaduse osas.

27. Selleks on kõnealuse direktiivi artikli 4 lõikes 1 seatud kaks eraldiseisvat, kuid sellegipoolest olemuslikult seotud eesmärki. Esiteks rakendavad liikmesriigid vastavalt selle direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti a alapunktile i vesikonna majandamiskavas nimetatud meetmeprogrammide elluviimisel pinnavee puhul vajalikke meetmeid, et ära hoida kõigi pinnaveekogude seisundi halvenemine, kui selle artikli lõigetest 6 ja 7 ei tulene teisiti ning ilma et see piiraks selle artikli lõike 8 kohaldamist (seisundi halvenemise ärahoidmise kohustus). Teiseks kaitsevad, parandavad ja taastavad liikmesriigid vastavalt artikli 4 lõike 1 punkti a alapunktidele ii ja iii kõiki pinnaveekogusid eesmärgiga saavutada nende hea seisund hiljemalt 2015. aasta lõpuks (parandamiskohustus)¹³.

28. Selleks et tagada, et liikmesriigid saavutavad need keskkonnaalased eesmärgid, on selles direktiivis ette nähtud terve rida sätteid, eelkõige direktiivi artiklid 3, 5, 8, 11 ja 13 ning V lisa, millega kehtestatakse kompleksne ja mitut täpselt reguleeritud etappi hõlmav menetlus, et liikmesriikidel oleks võimalik võtta vajalikud meetmed, lähtudes oma territooriumil paiknevate veekogude tunnustest ja neile iseloomulikest joontest¹⁴.

29. Täpsemalt, nagu nähtub Euroopa Kohtu praktikast, peab liikmesriikidel direktiivi 2000/60 artiklis 4 sätestatud keskkonnaeesmärkide saavutamiseks olema ülevaade kõigist asjaomaste veekogude tunnustest. Selleks määravad liikmesriigid kõigepealt vastavalt selle direktiivi artiklile 3¹⁵ kindlaks vesikonnad, määravad need üksikute valglapiirkondade koosseisu ning määravad pädevad ametiasutused. Seejärel koostavad nad veekogude *kirjelduse*, mis on ette

¹³ Vt 5. mai 2022. aasta kohtuotsus Association France Nature Environnement (ajutine mõju pinnaveele) (C-525/20, EU:C:2022:350, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

¹⁴ Vt 1. juuli 2015. aasta kohtuotsus Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433, punkt 42) ja selle kohta 24. juuni 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Hispaania (Doñana looduskaitseala kahjustamine) (C-559/19, EU:C:2021:512, punkt 41).

¹⁵ Direktiivi 2000/60 artikli 3 „Halduskorralduse kooskõlastamine valglapiirkondades“ lõikes 1 on sätestatud, et „[l]iikmesriigid määravad kindlaks oma territooriumil asuvad vesikonnad ning määravad [need] käesoleva direktiivi kohaldamiseks üksikute valglapiirkondade koosseisu. Väikesed vesikonnad võib vajaduse korral ühendada suuremate vesikondadega või liita väikeste naaberveesikondadega, moodustades niiviisi ühe valglapiirkonna. Kui põhjavesi ei asu täielikult ühe vesikonna piires, tehakse selle ulatus kindlaks ja kõnealune põhjavesi määratakse lähima või kohaseima valglapiirkonna koosseisu [...]“.

nähtud nimetatud direktiivi artikli 5 lõikes 1 ning II lisas (edaspidi „II lisa“) ja III lisas. Selle sätte kohaselt tagavad kõik liikmesriigid, et kõigi nende territooriumil asuvate valglapiirkondade kohta tehakse selle tunnuste analüüs, ülevaade mõjust, mida inimtegevus avaldab pinnavee seisundile, ning veekasutuse majandusanalüüs vastavalt II ja III lisas sätestatud tehnilistele näitajatele¹⁶.

30. Mis puutub nendesse tehnilistesse kirjeldustesse, siis käsitleb II lisa punkt 1 pinnavett ja selle punktis 1.1 on täpsustatud nõudeid, mida peavad liikmesriigid pärast pinnaveekogude asukoha ja piiride kindlaksmääramist täitma kõigi nende veekogude esmakordsel kirjeldamisel¹⁷. Selle kohta on lisa punkti 1.1 alapunktis i ette nähtud, et valglapiirkonna pinnaveekogud määratletakse järgmiste pinnaveekogudena: „jões, järved, üleminekuveed või rannikuveed – või tehisveekogudeks või oluliselt muudetud veekogudeks“. Nimetatud lisa punkti 1.1 alapunktis ii on märgitud, et igas pinnaveekogukategoorias liigitatakse valglapiirkonna vastavad pinnaveekogud tüüpide järgi, mis on määratletud süsteemi A või B abil ja mis on määratletud sama lisa punktis 1.2. II lisa punkti 1.1 alapunktis iii on täpsustatud, et kui kasutatakse süsteemi A, jaotatakse valglapiirkonnas olevad pinnaveekogud kõigepealt vastavate ökopiirkondade kaupa vastavalt selle lisa punktis 1.2 toodud geograafilistele piirkondadele ja et igas ökopiirkonnas olevad veekogud jaotatakse seejärel pinnaveekogutüüpide kaupa vastavalt *süsteemi A jaoks tabelites sätestatud tunnustele*.

31. Käesoleval juhul soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas järve, mille pindala on alla 0,5 km², tuleb kirjeldada direktiivi 2000/60 artikli 5 lõike 1 ja II lisa tähenduses ning seejärel klassifitseerida selle direktiivi artikli 8 lõike 1 ja V lisa tähenduses. Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, tekib lisaks sellise järve juhtumile üldisem küsimus, kas kõikides liikmesriikides tuleb kõiki veekogusid selle direktiivi kohaldamise raames kirjeldada ja klassifitseerida.

32. Direktiivi 2000/60 artikli 2 punktis 5 on „järv“ määratletud kui „seisev maismaaveekogu“. Kuna see määratlus ei viita pindalale ega muudele kriteeriumidele, ei ole tingimata ilmne, et tehakse vahet „järvedel“ ja muude väiksema suurusega seisvate veekogude, näiteks tiikide vahel. Käesoleval juhul ei ole aga vaidlust selles, et Loch an Mhuilinn on artikli 2 punkti 5 tähenduses järv.

33. Järvede kohta on II lisa punktis 1.2.2 süsteemi A raames nimetatud rida tunnuseid, mis põhinevad nende veekogude füüsikalistel omadustel, nimelt „liigitus vastavalt kõrgusele“, „liigitus keskmise sügavuse alusel“, „geoloogia“ ja „liigitus pindala alusel“. Viimane liigitus on sõnastatud järgmiselt: „0,5–1 km²“, „1–10 km²“, „10–100 km²“, ja „> 100 km²“. Seega on järvede puhul pindalatunnus süsteemi A korral määratletud minimaalse künnisena 0,5 km².

34. Kuna direktiivi 2000/60 artikli 5 lõikes 1 on sõnaselgelt sätestatud, et kirjeldus tuleb koostada vastavalt eelkõige II lisas sätestatud tehnilistele kirjeldustele, siis tuleb tõdeda, et see direktiiv ei kohusta liikmesriike süsteemi A kohaldamisel kirjeldama järvi, mille pindala on alla 0,5 km².

35. Vastuseks Euroopa Kohtu kirjalikule küsimusele märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Iirimaa kasutab pinnaveekogude iseloomustamiseks süsteemi B, mis ei lähtu arvulistest väärtustest. Selles osas tuleneb II lisa punktist 1.2.2, et süsteemi B puhul on „[f]üüsikal[is]te ja keemilis[te] teguri[te], mis määravad järve tunnused ning sellest tulenevalt bioloogilise

¹⁶ Vt selle kohta 24. juuni 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Hispaania (Doñana looduskaitseala halvenemine) (C-559/19, EU:C:2021:512, punktid 85–87).

¹⁷ Selles sättes on täpsustatud, et liikmesriigid „võivad“ selleks esialgselt kirjelduseks pinnaveekogusid rühmitada. Järelikult on see lihtsalt õigus, et tagada nende veekogude parem kaitse, aga mitte kohustus.

populatsiooni struktuuri ja koosseisu“, seast järvede jaoks kohustuslikud kõrgus, laius, pikkus, sügavus, geoloogia ja *suurus*. Selle lisa punkti 1.1 alapunktis iv on aga sätestatud, et kui kasutatakse süsteemi B, „peavad liikmesriigid saavutama vähemalt samasuguse diferentseerituseastme, nagu nad saavutaksid süsteemi A kasutades“ ja et seetõttu „jaotatakse valglapiirkonnas asuvad pinnaveekogud tüüpideks, kasutades kohustuslike tunnuste väärtusi ning selliseid fakultatiivseid tunnuseid või tunnuste kombinatsioone, mida on vaja, tagamaks, et neist saaks tuletada usaldusväärseid tüübispetsiifilisi bioloogilisi võrdlustingimusi“. Sellest sättest tuleneb, et kuna süsteemi A puhul võetakse direktiivi 2000/60 artikli 5 tähenduses järve kirjeldamisel aluseks vähemalt 0,5 km² suurune pindala, siis süsteemi B kohaldamisel peab järvel olema selline pindala, et asjaomane liikmesriik seda tingimata kirjeldaks.

36. Seda tõlgendust kinnitab ka juhenddokument nr 2. Kuigi selline dokument ei ole õiguslikult siduv¹⁸, on huvitav märkida, et punktis 3.5, mis käsitleb „väikeseid pinnaveekogusid“, on märgitud, et direktiivi 2000/60 eesmärk on kehtestada „kõikide vete, sh maismaa pinnavee, üleminekuvee, rannikuvee ja põhjavee kaitse raamistik“, kuid et „pinnavesi hõlmab suurt hulka väga väikeseid veekogusid, mille haldamine tekitab tohutu halduskoormuse“¹⁹. Selle dokumendi samas punktis 3.5 on lisatud, et direktiiv ei näe ette künnist väga väikestele „veekogudele“ ning „[l]iikmesriikidel on kaalutusruum otsustada, kas selle direktiivi eesmärgi, mis kehtivad kogu pinnavee kohta, on võimalik saavutada, ilma et nad peaksid veekoguna identifitseerima iga väikest, kuid eraldiseisvat ja olulist pinnavee elementi“, enne nende vete kaitse võimaliku lähenemisviisi soovitamist²⁰.

37. Selles osas nõustun Iiri valitsuse analüüsiga, et väikeste pinnaveekogude suhtes nii raskete halduskohustuste kehtestamine võib põhjustada direktiivist 2000/60 tulenevate oluliste veekogude suhtes erikohustuste täitmiseks ette nähtud ressursside ebaotstarbekat kasutamist. Järelikult ei näi asjaolu, et alla 0,5 km² suuruste järvede puhul ei ole nõutav kirjeldamine selle direktiivi artikli 5 tähenduses, iseenesest olevat vastuolus nimetatud direktiivi eesmärgiga hoida ära pinnavee seisundi halvenemist.

38. Pärast pinnaveekogude kirjeldamist artikli 5 tähenduses peavad liikmesriigid klassifitseerima nende ökoloogilise seisundi vastavalt direktiivi 2000/60 artiklile 8 ja V lisale. Kuna aga järvede puhul, mille pindala on alla 0,5 km², ei ole liikmesriigid kohustatud neid kirjeldama, tuleneb sellest loogiliselt, et neil ei ole ka kohustust enne klassifitseerida selliste järvede ökoloogilist seisundit²¹. Tuleb lisada, et see direktiiv ei takista liikmesriikidel kasutada oma õigust kirjeldada ja klassifitseerida järvesid, mille pindala on alla 0,5 km², kui nad peavad seda põhjendatuks²².

¹⁸ Vt selle kohta 5. mai 2022. aasta kohtuotsus Association France Nature Environnement (ajutine mõju pinnaveele) (C-525/20, EU:C:2022:350, punkt 31). Selles kohtuotsuses järgis Euroopa Kohus seega teistsugust tõlgendust kui juhenddokument nr 36, mis käsitleb „artikli 4 lõike 7 kohaseid erandeid keskkonnavalastest eesmärkidest“, mis on samuti osa direktiivi 2000/60 rakendamise ühisest strateegiast.

¹⁹ Alla joonitud algversioonis. Selles punktis 3.5 on samuti märgitud, et suur hulk pinnaveekogusid on II lisa punktis 1.2 järvede ja järvede jaoks kindlaks määratud miinimumsuurusest väiksemad.

²⁰ Alla joonitud algversioonis. Sama punkti 3.5 kohaselt soovitatakse süsteemi B kohaldamisel kasutada väikeste jõgede ja järvede suurust vastavalt süsteemile A.

²¹ Nagu on selgitatud kolmanda eelotsuse küsimuse puhul, peab asjaomane liikmesriik juhul, kui arendusprojekt võib põhjustada alla 0,5 km² pindalaga järve seisundi halvenemise, tagama selle kaitse vastavalt direktiivile 2000/60.

²² Prantsuse valitsus märkis oma kirjalikes seisukohtades, et liikmesriigi pädevad asutused on kirjeldanud ja klassifitseerinud väikeseid mägijärvi, mille pindala on alla 0,5 km², põhjusel et nende suhtes on tehtud keskkonnavalast ja teaduslikku seiret alates 19. sajandist ning et need moodustavad seega eriti olulise ja tarviliku valimi selleks, et jälgida vee seisundi muutumist Alpide keskkonnas pikema aja jooksul.

39. Eeltoodut arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata esimesele küsimusele, et direktiivi 2000/60 artikleid 5 ja 8 tuleb tõlgendada nii, et need ei kohusta liikmesriike kirjeldama ja klassifitseerima kõiki järvi, mille pindala on alla 0,5 km².

B. Esimese eelotsuse küsimuse punkt b

40. Esimese küsimuse punktiga b soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas vastus esimese küsimuse punktile a on erinev olukorras, kus veekogu asub direktiivi 2000/60 tähenduses kaitsealal.

1. Vastuvõetavus

41. Tuleks meelde tuletada, et üksnes asja menetleval ja selle lahendamise eest vastutaval liikmesriigi kohtul on õigus kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata nii eelotsuse vajalikkust asjas otsuse tegemiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatava küsimuse asjakohasust. Seega, kui küsimused on esitatud liidu õigusnormi tõlgendamise või kehtivuse kohta, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud vastama. Sellest järeldub, et eeldatakse, et liidu õigust puudutavad küsimused on asjakohased. Euroopa Kohus võib jätta liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotluse läbi vaatamata vaid siis, kui ilmneb, et tõlgendamine, mida liikmesriigi kohus palub, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada faktilised või õiguslikud asjaolud, mis on vajalikud nendele küsimustele tarviliku vastuse andmiseks²³.

42. Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et EPA väitis oma vastuses, et järv ei vasta direktiivi 2000/60 tähenduses kaitsealal asumise kriteeriumile. Vastuseks Euroopa Kohtu kirjalikule küsimusele täpsustas eelotsusetaotluse esitanud kohus, et järv ei asu kaitsealal, vaid see on loodete ajal Kilkierani lahe ja saarte erikaitsealaga²⁴ otse ühendatud²⁵.

43. Järelikult tuleb tõdeda, et järv ei asu kaitsealal direktiivi 2000/60 IV lisa tähenduses. Seetõttu olen arvamusel, et esimese küsimuse punkt b on hüpoteetiline ja seetõttu vastuvõetamatu.

2. Sisulised küsimused

44. Juhuks kui Euroopa Kohus peaks leidma, et esimese küsimuse punkt b on vastuvõetav, märgin, et direktiivi 2000/60 artikli 4 lõike 1 punkti c kohaselt tagavad liikmesriigid kaitsealade osas kõigi normide ja eesmärkide täitmise hiljemalt 15 aasta möödumisel selle direktiivi jõustumisest. Selle direktiivi artiklis 6 on ette nähtud, et liikmesriigid tagavad ühe või mitme kaitsealade registri loomise. Lisaks on sama direktiivi artikli 8 lõike 1 kolmandas taandes sätestatud, et kaitsealade puhul lisatakse vee seisundi seire programmidele nendes liidu õigusaktides sisalduvad näitajad, mille alusel iga kaitseala loodi.

²³ Vt 9. veebruari 2023. aasta kohtuotsus VZ (lõplikult kõrvale jäetud pakkuja) (C-53/22, EU:C:2023:88, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

²⁴ Direktiivi 92/43 artikli 1 punktis l on „erikaitseala“ määratletud kui „ühenduse tähtsusega ala, mille liikmesriik on määranud õigus- ja haldusaktide ja/või lepingu alusel ning kus kohaldatakse vajalikke kaitsemeetmeid, et säilitada või taastada nende looduslike elupaikade ja/või liikide populatsioonide soodsat kaitsestaatust, mille jaoks ala on määratud“.

²⁵ „Loodetevaheline ala“ on tõusu ja mõõna vaheline ala.

45. Seetõttu on direktiivis 2000/60 ette nähtud, et kaitsealade suhtes kohaldatakse täiendavaid kontrolle. Seevastu ei sisalda see direktiiv sätteid, mis muudaksid pinnaveekogude kirjeldamise ja klassifitseerimise kohustuse – nagu see on kindlaks määratud direktiivi II ja V lisas – territoriaalset kohaldamisala, mis põhineb selle veekogu füüsikalistel omadustel. Tuleb lisada, et nagu on märgitud käesoleva ettepaneku punktis 38, on liikmesriikidel õigus kirjeldada ja seejärel klassifitseerida järvi, mille pindala on alla 0,5 km², kui need asuvad kaitsealadel²⁶.

46. Neil asjaoludel olen arvamusel, et vastus esimese küsimuse punktile a ei ole erinev olukorras, kus asjaomane veekogu asub direktiivi 2000/60 tähenduses kaitsealal.

C. Teine eelotsuse küsimus

47. Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas juhul, kui esimesele küsimusele vastatakse jaatavalt, tuleb direktiivi 2000/60 tõlgendada nii, et liikmesriigi pädev asutus võib anda loa arendusprojektile, mis võib pinnaveekogu mõjutada, kui seda veekogu ei ole direktiivi artiklite 5 ja 8 tähenduses kirjeldatud ja klassifitseeritud.

48. Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, arvan, et teisele küsimusele ei ole vaja vastata.

D. Kolmas eelotsuse küsimus

49. Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas juhul, kui vastus esimesele küsimusele on eitav, tuleb direktiivi 2000/60 tõlgendada nii, et see paneb liikmesriigi pädevale asutusele, kes teeb otsuse niisugusele arendusprojektile loa andmise taotluse kohta, mis võib mõjutada järve, mille puhul ei ole selle väikese suuruse tõttu selle veekogu kaitse tagamiseks selle direktiivi artiklite 5 ja 8 tähenduses kirjeldamise ja klassifitseerimise kohustust, selle kaitsmise kohustused.

50. Nagu on märgitud käesoleva ettepaneku punktis 28, on direktiivis 2000/60 ette nähtud rida sätteid, eelkõige artiklid 3, 5, 8, 11 ja 13, millega kehtestatakse kompleksne ja mitme üksikasjalikult reguleeritud etapiga protsess, et võimaldada liikmesriikidel rakendada vajalikke meetmeid sõltuvalt nende territooriumil kindlaksmääratud veekogude eripärast ja omadustest.

51. Käesoleval juhul, nagu nähtub esimesele küsimusele pakutud vastusest, ei olnud asjaomane liikmesriik kohustatud järve kirjeldama ja klassifitseerima, nagu on ette nähtud vastavalt selle direktiivi artiklites 5 ja 8. Seega tekib küsimus, mil määral tuleb järgida selle direktiiviga pinnaveekogude kaitse tagamiseks ette nähtud menetluse järgmisi etappe. Teisisõnu, kas väikesed pinnaveekogud jäävad üldiselt direktiivi 2000/60 kohaldamisalast välja? Olen seisukohal, et sellele küsimusele tuleb vastata eitavalt.

52. Selles osas tuleb lähtuda Euroopa Kohtu üldisest praktikast, mille kohaselt ei piirdu direktiivi 2000/60 artikli 4 lõike 1 punkt a pelgalt majandamise planeerimise eesmärkide programmilise sõnastamisega, vaid sellel on direktiiviga ette nähtud menetluse igas etapis siduv mõju, kui asjaomase veekogu ökoloogiline seisund on kindlaks tehtud. See säte ei sisalda seega üksnes põhimõttelisi kohustusi, vaid puudutab ka konkreetseid projekte. Seega tuleb juhul, kui ei ole kehtestatud erandit, vältida veekogu seisundi mis tahes halvenemist, sõltumata

²⁶ Iiri valitsus märgib oma kirjalikes seisukohtades, et EPA kirjeldas kõiki kaitsealadel asuvaid järvi, sealhulgas neid, mille pindala on väiksem kui 0,5 km², märkides samas, et direktiiv 2000/60 seda praktikat ei nõua.

majandamiskavades ja meetmeprogrammides ette nähtud pikemaajalistest plaanidest. Pinnaveekogude seisundi halvenemise ärahoidmise kohustus on selle direktiivi rakendamise igas etapis siduv ning seda kohaldatakse *kõikidele* sellistele pinnaveekogude *tüüpidele ja seisunditele*, mille kohta on koostatud või oleks tulnud koostada majandamiskava. Seega peab asjaomane liikmesriik keelduma loa andmisest projektile, mis võib halvendada asjaomase veekogu seisundit või ohustada pinnaveekogu hea seisundi saavutamist, välja arvatud juhul, kui kõnealusele projektile saab kohaldada mõnda direktiivi artikli 4 lõikes 7 sätestatud erandit. See eeldab, et projektile loa andmise menetluses ja seega enne otsuse vastuvõtmist peavad pädevad asutused direktiivi 2000/60 artikli 4 kohaselt kontrollima, kas see projekt võib tuua veele kaasa negatiivseid tagajärgi, mis on vastuolus kohustustega hoida ära pinnaveekogude ja põhjaveekogumite seisundi halvenemine ning seda parandada²⁷.

53. See kohtupraktika on osa liikmesriikide veekogude kaitse klassikalisest protsessist, mida on mainitud käesoleva ettepaneku punktis 50, viidates eelkõige „veekogu ökoloogilise seisundi kindlaksmääramisele“ ja „majanduskava vastuvõtmisele“ kui eeldusteguritele. Sellest võib järeldada, et kui neid elemente ei ole kindlaks tehtud – nagu põhikohtuasjas –, ei kuulu asjaomane veekogu direktiivi 2000/60 kohaldamisalasse.

54. Samamoodi on nimetatud direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti a eesmärk hoida ära kõigi „pinnaveekogude“ seisundi halvenemist. Selle direktiivi artikli 2 punktis 10 on aga „pinnaveekogu“ määratletud kui eraldiseisev ja „oluline“ pinnaveekogum, nagu näiteks järv, veehoidla, oja, jõgi või kanal, samuti oja, jõe või kanali osa, üleminekuvesi või rannikuveelõik. Seda sätet võib seega tõlgendada nii, et väike järv ei ole pinnavee „oluline“ osa, nagu väidavad Iiri, Prantsuse ja Poola valitsus.

55. Siiski nähtub esiteks käesoleva ettepaneku punktis 52 viidatud kohtupraktikast, et pinnaveekogude seisundi halvenemise ärahoidmise kohustus on kohaldatav „kõikidele pinnaveekogude tüüpidele ja seisunditele“. Seega on lisaks lihtsalt direktiiviga 2000/60 kehtestatud protsessi järgimisele selle direktiivi eesmärk kaitsta tegelikult kõiki maismaa pinnaveekogusid. See eesmärk tuleb esikohale seada olukorras, kus asjaomast veekogu ei ole selle väikese pindala tõttu kirjeldatud ja klassifitseeritud vastavalt II lisale.

56. Teiseks, mis puutub direktiivi 2000/60 artikli 2 punktis 10 kasutatud mõistesse „oluline [...]kogum“, siis tuleb lähtuda selle direktiivi ettevalmistavatest materjalidest. Nii on komisjon oma 26. veebruari 1997. aasta ettepanekus nõukogu direktiivi kohta, millega kehtestatakse ühenduse tegevuskava veepoliitika valdkonnas²⁸, artikli 2 punktis 7 määratlenud „veekogu“ kui „*eraldiseisva ja ühtse* pinna- või põhjaveekogumi, nagu põhjaveekiht, järv, veehoidla, jõe, oja või kanali osa, suudmeala või rannikuvee osa²⁹“, ning selle artikli punktis 8 on mõiste „oluline veekogu“ määratletud järgmiselt: „artikli 8 kohaldamisel – kogu vesi, mis on ette nähtud joogivee tootmiseks ühest allikast, mis teenindab rohkem kui 15 kodumajapidamist“. Direktiivi 2000/60 vastuvõtmisel ei kasutatud neid määratlusi, ilma et selles direktiivis oleks määratletud „olulist“ pinnaveekogumit.

57. Vastuseks Euroopa Kohtu kirjalikule küsimusele põhjuste kohta, miks kaldus liidu seadusandja algsest „veekogu“ mõistest kõrvale, väitis Iiri valitsus, et ettevalmistavad materjalid kinnitavad tema seisukohta, et seadusandja tahe oli kehtestada praktikas kasutatav

²⁷ Vt 5. mai 2022. aasta kohtuotsus Association France Nature Environnement (ajutine mõju pinnaveele) (C-525/20, EU:C:2022:350, punktid 24–26 ja seal viidatud kohtupraktika).

²⁸ KOM(97) 49 (lõplik).

²⁹ Kohtujuristi kursiiv.

miinimumnõuete künnis. Madalmaade valitsus väitis omalt poolt, et mõiste „oluline [...]kogum“ viitab ruumilisele kriteeriumile, nimelt suurusele. Komisjon leidis omakorda, et omadussõna „oluline“ ja vähemalt 0,5 km² suurust ala ei ole vaja omavahel seostada, kuna direktiivi 2000/60 erinevatest keeleversioonidest nähtub, et veekogu piiritlemine „eraldiseisva ja olulisena“ puudutab pigem topoloogilisi omadusi kui selle suurust kui sellist.

58. Sellega seoses tõden, et kõnealune direktiiv ei sisalda sätet, mis seostaks süsteemi A tabelites esitatud tunnuseid eraldiseisva ja „olulise“ pinnaveekogumi mõistega. Seega võib mõiste „pinnaveekogu“, mis on määratletud kui „eraldiseisev ja oluline pinnaveekogum, nagu näiteks järv, veehoidla, oja, jõgi või kanal, samuti oja, jõe või kanali osa, üleminekuvesi või rannikuveelõik“, all mõista sõna „nagu“ kasutamise tõttu veekogu *tüüpi*, sõltumata selle suurusest, nimelt käesoleval juhul mis tahes „järve“. Teisisõnu võib osa, mis ei ole „oluline“ pinnaveekogum, olla selles määratluses nimetamata element, näiteks „tiik“.

59. On tõsi, et süsteemi A tabelites esitatud tunnused näitavad, et liidu seadusandja ei soovinud kehtestada väikeste järvede kirjeldamise ja klassifitseerimise kohustust direktiivi 2000/60 artiklite 5 ja 8 tähenduses. Nagu nimetatud direktiivi süsteemist nähtub, soovis seadusandja siiski tagada kõikide veekogude kaitse liikmesriikides. Teisalt, kuna pinnaveekogud on looduslikult omavahel ühendatud, võib väikese suurusega pinnaveekogu (mis ei ole tähtsusetu) kvaliteet mõjutada mõne muu suurema veekogu kvaliteeti³⁰. Seega kuulub alla 0,5 km² suuruse pindalaga järv selle direktiivi kohaldamisalasse.

60. Sellest järeldub, nagu märkis ka komisjon, et kui liikmesriigi pädev asutus saab arendusprojekti jaoks loataotluse, kehtib seisundi halvenemise ärahoidmise kohustus kõigi pinnaveekogude suhtes, mida see projekt võib mõjutada. Järelikult ja selleks, et tagada selle kohustuse täitmine, peab nende veekogude suhtes kehtima nimetatud direktiivi artiklis 11 nimetatud meetmeprogramm³¹. Nagu on sätestatud selle artikli lõike 3 punktis e, peab see programm sisaldama „põhimeetmeid“, sealhulgas pinnaveest magevee võtmise kontrollimeetmeid. Selline meetmeprogramm ei näi minu arvates siiski olevat piisav, et vältida väikese veekogu seisundi halvenemist. Arvestades käesoleva ettepaneku punktis 52 viidatud kohtupraktikat, tuleb analüüsida kõnealust konkreetset projekti.

61. Ma leian seega, kui taotletakse luba arendusprojektile, peab liikmesriigi pädev asutus kindlaks määrama asjaomase veekogu *ad hoc-seisundi*, et veenduda, et projekt ei põhjusta veekogu seisundi halvenemist. Minu arvates peab liikmesriik, kohaldades analoogia alusel direktiivi 2000/60 artikli 5 lõiget 1, tagama, et uuritakse inimtegevuse mõju veekogu seisundile ning tehakse veekasutuse majanduslik analüüs. Nimelt on küsimus kontrollikriteeriumide kehtestamises, kuna Euroopa Kohtu praktika järgi hõlmab veekogu seisundi halvenemise ärahoidmise kohustus kõiki muudatusi, mis võivad ohustada kõnealuse direktiivi põhieesmärgi saavutamist³². On tõsi, et ilma eelneva kirjelduse ja klassifitseerimiseta kaasnevad sellise analüüsiga praktilised raskused. See on siiski vajalik selleks, et tagada liidus pinnavee kaitse³³.

³⁰ Kaebaja väitis kirjalikes seisukohtades, et järv on osa omavahel ühendatud järvestikust, mille kogupindala on üle 50 hektari.

³¹ Vt selle kohta selle kohta juhenddokumendi nr 2 punkt 3.5.

³² Vt selle kohta 1. juuli 2015. aasta kohtuotsus Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433, punkt 66).

³³ Nagu ma märkisin oma ettepanekus kohtuasjas Association France Nature Environnement (ajutine mõju pinnaveele) (C-525/20, EU:C:2022:16, punkt 72), oli direktiivi 2000/60 eesmärk vältida nii palju kui võimalik veekogude seisundi halvenemist ning selles mõttes, nagu on märgitud selle direktiivi põhjenduses 25, tuleb kehtestada keskkonnaalased eesmärgid, et tagada pinnavee ja põhjavee hea seisund kogu liidus ning hoida ära vee seisundi halvenemist liidus, kusjuures need ambitsioonikad eesmärgid toovad paratamatult kaasa liikmesriikidele kulusid.

62. Nagu nähtub käesoleva ettepaneku punktis 52 viidatud kohtupraktikast direktiivi 2000/60 artikli 4 lõike 1 punkti a kohta, peab asjaomane liikmesriik keelduma loa andmisest projektile, mis võib halvendada asjaomase veekogu seisundit või ohustada pinnaveekogu hea seisundi saavutamist, välja arvatud juhul, kui kõnealusele projektile saab kohaldada mõnda direktiivi artikli 4 lõikes 7 sätestatud erandit.

63. Seetõttu teen ettepaneku vastata kolmandale küsimusele, et direktiivi 2000/60 tuleb tõlgendada nii, et sellist järve puudutavale projektile loa andmise menetluses, mida ei ole selle väikese pindala tõttu kirjeldatud ega klassifitseeritud, peavad liikmesriigi pädevad asutused *ad hoc*-analüüsi alusel veenduma, et see projekt ei põhjusta pinnaveekogu seisundi halvenemist direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti a alapunkti i tähenduses.

V. Ettepanek

64. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata High Courti (kõrge kohus, Iirimaa) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik, artikleid 5 ja 8

tuleb tõlgendada nii, et

need ei kohusta liikmesriike kirjeldama ja klassifitseerima kõiki järvi, mille pindala on alla 0,5 km².

2. Direktiivi 2000/60

tuleb tõlgendada nii, et

sellist järve puudutavale projektile loa andmise menetluses, mida ei ole selle väikese pindala tõttu kirjeldatud ega klassifitseeritud, peavad liikmesriigi pädevad asutused *ad hoc*-analüüsi alusel veenduma, et see projekt ei põhjusta pinnaveekogu seisundi halvenemist direktiivi artikli 4 lõike 1 punkti a alapunkti i tähenduses.